

УДК 340.64:577.213.32:572.2

DOI: 10.15587/2519-8025.2019.182148

АНАЛІЗ ЧАСТОТ 21 АУТОСОМНОГО МІКРОСАТЕЛІТНОГО ЛОКУСУ У ПОПУЛЯЦІЯХ МІСТ КИЄВА, ОДЕСИ, ХАРКОВА, ДНІПРА ТА ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

М. В. Савельєва, С. Р. Рушковський

Аутосомні STR-локуси на даний час є найбільш використовуваним інструментом в криміналістиці. Частоти алелів STR-локусів використовуються для розрахунку ймовірності випадкового збігу профілів при ідентифікації осіб та ймовірності спорідненості.

Метою роботи було дослідити поліморфізм 21 криміналістично значущого STR-локусу у популяціях міст Києва, Одеси, Харкова, Дніпра та Західної України.

Матеріали і методи. Референтна вибірка складала 1200 неспоріднених осіб змішаної популяції України. Геномну ДНК виділяли з клітин букального епітелію з використанням іонообмінної смоли Chelex[®]100. Виділену ДНК типували за допомогою методу полімеразної ланцюгової реакції за 21 аутосомним локусом, що входять до складу набору GlobalFiler™ Express PCR Amplification Kit. ПЛП-продукти було фракціоновано електрофоретично з використанням SeqStudio™ Genetic Analyzer System (Applied Biosystems, США). Розмір алелів було проаналізовано за допомогою програмного забезпечення GeneMapper 6. Статистичну обробку даних проводили за стандартними методами.

Результати. Наведено популяційно-генетичні дані за 21 STR локусом, що входять в систему GlobalFiler™ Express (D8S1179, D21S11, D7S820, CSF1PO, D3S1358, TH01, D13S317, D16S539, vWA, TPOX, D18S51, D5S818, FGA, D2S441, D19S433, D22S1045, SE33, D10S1248, D1S1656, D2S1338, D12S391). Були розраховані очікувана та спостережувана гетерозиготність, ймовірність випадкового збігу, дискримінуючий потенціал, потенціал виключення, індекс поліморфізму. Була визначена відповідність спостережуваного розподілу генотипів рівновазі Харді-Вайнберга. Було проведено порівняння частот алелів між популяціями.

Висновки. Показана висока інформативність дослідженої індивідуалізуючої системи з 21 аутосомного STR-локуса. Був вперше проаналізований локус SE33. Зафіксовані відмінності за частотами алелів STR-локусів між популяціями

Ключові слова: аутосомні STR-локуси, мікросателіти, генетичне різноманіття, ДНК-ідентифікація особи, частоти алелів

Copyright © 2019, M. Savelieva, S. Rushkovsky.

This is an open access article under the CC BY license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>).

1. Вступ

Мінливість коротких тандемних повторюваних послідовностей (STR), або мікросателітів, які мають високий поліморфізм та дисперговані по всьому геному, активно вивчається з метою ідентифікації осіб та визначення ступеню генетичної спорідненості індивідів. Зокрема, в США корпорацією Promega створена база даних частот 29 аутосомних STR-локусів, що входять до різних комерційних наборів, ця база використовується для розрахунків в генетичних лабораторіях всього світу [1].

При розв'язанні питань встановлення родинних зв'язків доказовість і вірогідність висновків прямо залежить від інформативності досліджуваних локусів, яку можна оцінити на основі популяційних даних про генетичне різноманіття, а саме по частоті зустрічальності поліморфних варіантів мікросателітних локусів. Точність оцінки буде найбільш вірогідною, якщо при аналізі мікросателітних профілів будуть використовуватися популяційно-генетичні дані (частоти алелів, генотипів тощо), які характеризують певну популяційну групу, до якої відносяться відповідні особи. Частоти зустрічальності алелів для кожного локусу встано-

влюють шляхом популяційних досліджень референтної вибірки населення.

2. Літературний огляд

Частоти криміналістично значущих STR-локусів описані в різних країнах, що населені переважно слов'янами, зокрема в Польщі [2]: 15 STR-локусів, 870 учасників, Росії [3]: 15 STR-локусів, 1118 учасників, Білорусі [4]: 15 STR-локусів, 2580 учасників, Боснії [5]: 15 STR-локусів, 210 учасників, Хорватії [6]: 15 STR-локусів, 227 учасників. Серед регіонів України були охоплені популяції Києва: в 2013 р. 15 локусів 206 учасників [7], в 2019 р. 15 локусів 200 учасників [9], Одеси: в 2013 р. 15 локусів 237 учасників [7], Дніпра: в 2013 р. 15 локусів 311 учасників [7], Донецька: в 2011 р. 15 локусів 150 учасників [10], загальна популяція України [9] – в 2017 р. 15 локусів, 900 учасників. На жаль, в Україні немає загальної референтної бази частот STR-локусів, а дослідження, які опубліковані у відкритому доступі, мають розрізнений характер. По популяціях Харкова та Західної України дослідження частот алелів не проводились. Найбільш цілісним та актуальним на даний час є дослідження змішаної популяції

України по 15 мікросателітним локусам [7], з розміром референтної вибірки 900 осіб. Але, у випадках статистичного розрахунку ймовірності батьківства при відсутності матері, або спорідненості між ймовірними родичами другого та третього ступеня, для отримання найточнішого результату лабораторії використовують не менш ніж 20 локусів. Більший розмір вибірки також впливає позитивно на точність розрахунку.

Встановлення та порівняння частот алелів STR локусів між різними популяціями є важливими не тільки для більш вірогідного встановлення родинних зв'язків, але й для оцінки їх генетичної спорідненості та змін генетичної структури в результаті, наприклад, міграційних процесів. Раніше порівняння були проведені з метою визначення найчастіших алелів 15 аутосомних локусів між популяціями міст Києва, Одеси, Донецька та Дніпра [10].

Були виявлені відмінності частот найчастіших алелів локусів D3S1358, CSF1PO, D18S51, D5S818, vWA, FGA, між популяціями.

3. Мета та завдання дослідження

Метою роботи було оцінити поліморфізм за 21 криміналістично значущим алельним локусом у популяціях міста Києва та Київської області, міст Одеса, Харків, Дніпро та Західної України (Львів, Чернівці, Івано-Франківськ, Ужгород, Хмельницький, Луцьк)

Для досягнення мети були поставлені такі задачі:

1. Проаналізувати ДНК-профілі **1200** неспоріднених осіб за STR-локусами: D8S1179, D21S11, D7S820, CSF1PO, D3S1358, TH01, D13S317, D16S539, vWA, TPOX, D18S51, D5S818, FGA, D2S441, D19S433, D22S1045, SE33, D10S1248, D1S1656, D2S1338, D12S391.

2. Розрахувати частоти алелів та статистичні параметри.

3. Порівняти частоти алелів в досліджуваних регіонах

4. Матеріали і методи

ДНК для аналізу виділяли з клітин букального епітелію від 1200 неспоріднених осіб. Матеріал був отриманий в медико-генетичному центрі "Мама Папа" (м. Київ, Україна) при проведенні молекулярно-генетичних досліджень для встановлення родинних зв'язків. Серед 1200 осіб 378 були з міста Києва та Київської області, 214 – з Одеси та Одеської області, 203 – з Дніпра та Дніпропетровської області, 203 – з Харкова та Харківської області, 202 – з Західної України (Львів, Чернівці, Івано-Франківськ, Ужгород, Хмельницький, Луцьк).

Виділення ДНК. Геномну ДНК виділяли з зразків букального епітелію з використанням іонообмінної смоли Chelex[®]100 (BioRad, США) відповідно до рекомендацій виробника [11].

ПЛР-ампліфікація. Виділену геномну ДНК типували за допомогою методу полімеразної ланцюгової реакції за 21 аутосомним гіперваріабельним локусом, що входять до складу набору GlobalFiler[™] Express PCR Amplification Kit (Applied Biosystems, США).

Серед досліджуваних 20 STR-локусів стандарту CODIS (Combined DNA Index System 2017) [12]: D8S1179 (хромосома 8), D21S11 (хромосома 21), D7S820 (хромосома 7), CSF1PO (хромосома 5), D3S1358 (хромосома 3), TH01 (хромосома 11), D13S317 (хромосома 13), D16S539 (хромосома 16), vWA (хромосома 12), TPOX (хромосома 2), D18S51 (хромосома 18), D5S818 (хромосома 5), FGA (хромосома 4), D2S441 (хромосома 2), D19S433 (хромосома 19), D22S1045 (хромосома 22), D10S1248 (хромосома 10), D1S1656 (хромосома 1), D2S1338 (хромосома 2), D12S391 (хромосома 12) та додатковий SE33 (хромосома 6),

При постановці ПЛР був здійснений позитивний контроль DNA Control 007, наданий виробником реагентів, тобто реакційна суміш містила ДНК з відомим набором алелів по кожному локусу. Негативний контроль був здійснений з використанням деіонізованої води. Дослідження проводили з використанням термоциклера Veriti[®] Thermal Cycler (Applied Biosystems, США), згідно з інструкцією виробника набору GlobalFiler[™] Express PCR Amplification Kit (Applied Biosystems, США) [13].

Типування STR. ПЛР-продукти було фракціоновано електрофоретично з використанням SeqStudio[™] Genetic Analyzer System (Applied Biosystems, США). Алелі було проаналізовано за допомогою алельної драбини з набору GlobalFiler[™] Express PCR Amplification Kit та розмірного стандарту GeneScan[™] 600 LIZ[®] Size Standard v2.0, з використанням програмного забезпечення GeneMapper[®] Software version 6 (Applied Biosystems, США).

Статистичний аналіз. Спостережувану та очікувану гетерозиготність (Hob та Hexp) розраховували за методом Nei et al [14]. Ймовірність випадкового збігу (PM), дискримінуючий потенціал (PD), потенціал виключення (PE), індекс поліморфізму (PIC), були розраховані згідно з формулами [15–17]. Відповідність спостережуваного розподілу генотипів рівновазі Харді-Вайнберга оцінювали за допомогою програмного забезпечення HW-quickcheck [18]. Статистичну значущість відмінностей між групами осіб з різних змішаних популяцій за частотами найбільш поширених алелів досліджуваних локусів визначали за критерієм χ^2 використовуючи таблицю 2×2 [19].

5. Результати дослідження

Частоти алелів, Hob, Hexp, PM, PD, PIC, PE надані в табл. 1–21. Слід зауважити, що поліморфізм STR-локусу SE33 в Україні був вперше проаналізований у даному дослідженні.

Таблиця 1

Частоти алелів локусу D3S1358

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
11	0.0008	0.0013	0.0000	0.0000	0.0000	0.0025
13	0.0008	0.0013	0.0024	0.0000	0.0000	0.0000
14	0.1299	0.1393	0.1203	0.1404	0.1075	0.1343
15	0.2389	0.2387	0.2901	0.2094	0.2175	0.2363
16	0.2519	0.2361	0.2146	0.2857	0.2575	0.2811
17	0.2125	0.2215	0.2005	0.1995	0.2425	0.1915
18	0.1572	0.1592	0.1580	0.1527	0.1700	0.1443
19	0.0080	0.0027	0.0142	0.0123	0.0050	0.0100
Ноб	0.811	0.838	0.792	0.833	0.780	0.791
Нехр	0.793	0.793	0.790	0.792	0.787	0.790
PM	0.079	0.082	0.084	0.085	0.081	0.080
PD	0.921	0.918	0.916	0.915	0.919	0.920
PIC	0.793	0.793	0.790	0.792	0.787	0.790
PE	0.620	0.672	0.585	0.661	0.562	0.583

Таблиця 2

Частоти алелів локусу vWA

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
12	0.0004	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0025
13	0.0038	0.0027	0.0095	0.0000	0.0050	0.0025
14	0.0916	0.0851	0.0806	0.0821	0.0891	0.1275
15	0.1092	0.1037	0.1090	0.1169	0.1139	0.1075
16	0.1908	0.1795	0.1848	0.1716	0.2005	0.2275
17	0.2992	0.3218	0.2867	0.2910	0.3267	0.2500
18	0.2134	0.2074	0.2346	0.2363	0.1807	0.2125
19	0.0773	0.0838	0.0782	0.0846	0.0718	0.0625
20	0.0126	0.0160	0.0095	0.0174	0.0099	0.0075
21	0.0017	0.0000	0.0071	0.0000	0.0025	0.0000
Ноб	0.821	0.790	0.848	0.826	0.842	0.825
Нехр	0.802	0.796	0.804	0.802	0.794	0.809
PM	0.069	0.073	0.076	0.076	0.077	0.067
PD	0.931	0.927	0.924	0.924	0.923	0.933
PIC	0.802	0.796	0.804	0.802	0.794	0.809
PE	0.639	0.580	0.692	0.648	0.678	0.646

Таблиця 3

Частоти алелів локусу D16S539

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
8	0.0071	0.0027	0.0212	0.0050	0.0025	0.0075
9	0.0831	0.0824	0.0967	0.0594	0.0647	0.1119
10	0.0428	0.0332	0.0613	0.0347	0.0498	0.0423
11	0.3133	0.3311	0.2901	0.3366	0.2935	0.3010
12	0.3284	0.3231	0.3184	0.3094	0.4005	0.2960
12.1	0.0004	0.0013	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
13	0.1904	0.1888	0.1816	0.2228	0.1592	0.2015
14	0.0331	0.0359	0.0283	0.0322	0.0299	0.0373
15	0.0013	0.0013	0.0024	0.0000	0.0000	0.0025
Ноб	0.723	0.694	0.741	0.738	0.711	0.756
Нехр	0.748	0.741	0.767	0.736	0.721	0.765
PM	0.102	0.107	0.089	0.117	0.116	0.093
PD	0.898	0.893	0.911	0.883	0.884	0.907
PIC	0.748	0.741	0.767	0.736	0.721	0.765
PE	0.465	0.419	0.494	0.489	0.446	0.520

Таблиця 4

Частоти алелів локусу D3S1358

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
8	0.0017	0.0000	0.0000	0.0000	0.0050	0.0050
9	0.0508	0.0495	0.0425	0.0569	0.0520	0.0547
10	0.2754	0.2527	0.3090	0.2847	0.2822	0.2662
11	0.2767	0.2861	0.2642	0.2871	0.2599	0.2786
12	0.3199	0.3342	0.3019	0.3243	0.3119	0.3159
13	0.0596	0.0668	0.0519	0.0421	0.0693	0.0622
14	0.0155	0.0107	0.0283	0.0050	0.0198	0.0174
15	0.0004	0.0000	0.0024	0.0000	0.0000	0.0000
Ноб	0.748	0.733	0.759	0.792	0.708	0.761
Нехр	0.739	0.736	0.738	0.726	0.748	0.745
PM	0.118	0.119	0.120	0.141	0.106	0.114
PD	0.882	0.881	0.880	0.859	0.894	0.886
PIC	0.739	0.736	0.738	0.726	0.748	0.745
PE	0.507	0.481	0.526	0.584	0.441	0.529

Таблиця 5

Частоти алелів локусу D10S1248

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
10	0.0004	0.0000	0.0000	0.0025	0.0000	0.0000
11	0.0021	0.0013	0.0095	0.0000	0.0000	0.0000
12	0.0229	0.0239	0.0190	0.0402	0.0155	0.0151
13	0.2284	0.2420	0.2180	0.2437	0.2254	0.2010
14	0.3226	0.3032	0.3270	0.3015	0.3161	0.3819
15	0.2402	0.2447	0.2417	0.2236	0.2617	0.2261
16	0.1418	0.1503	0.1422	0.1382	0.1321	0.1382
17	0.0386	0.0332	0.0379	0.0427	0.0466	0.0377
18	0.0030	0.0013	0.0047	0.0075	0.0026	0.0000
Ноб	0.780	0.798	0.739	0.764	0.813	0.774
Нехр	0.764	0.765	0.765	0.777	0.761	0.742
PM	0.097	0.104	0.092	0.084	0.110	0.112
PD	0.903	0.896	0.908	0.916	0.890	0.888
PIC	0.764	0.765	0.765	0.777	0.761	0.742
PE	0.563	0.595	0.492	0.534	0.624	0.551

Таблиця 6

Частоти алелів локусу D8S1179

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
5	0.0004	0.0013	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
8	0.0100	0.0093	0.0094	0.0099	0.0100	0.0124
9	0.0142	0.0159	0.0117	0.0099	0.0199	0.0124
10	0.0715	0.0780	0.0892	0.0665	0.0622	0.0547
11	0.0635	0.0595	0.0775	0.0591	0.0697	0.0547
12	0.1580	0.1561	0.1455	0.1404	0.1915	0.1592
13	0.3374	0.3228	0.3310	0.3645	0.3085	0.3731
14	0.2094	0.2288	0.2066	0.2044	0.1667	0.2239
15	0.1087	0.1032	0.0986	0.1158	0.1418	0.0896
16	0.0205	0.0185	0.0235	0.0271	0.0174	0.0174
17	0.0054	0.0053	0.0070	0.0025	0.0100	0.0025
18	0.0008	0.0013	0.0000	0.0000	0.0025	0.0000
Ноб	0.817	0.812	0.812	0.828	0.836	0.801
Нехр	0.796	0.798	0.802	0.783	0.811	0.771
PM	0.069	0.068	0.068	0.080	0.065	0.088
PD	0.931	0.932	0.932	0.920	0.935	0.912
PIC	0.796	0.798	0.802	0.783	0.811	0.771
PE	0.631	0.622	0.622	0.651	0.667	0.601

Таблиця 7

Частоти алелів локусу D2S11

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
26	0.0050	0.0027	0.0070	0.0099	0.0075	0.0000
27	0.0290	0.0293	0.0282	0.0197	0.0274	0.0404
28	0.1625	0.1463	0.1643	0.1478	0.1940	0.1742
28.2	0.0004	0.0000	0.0000	0.0000	0.0025	0.0000
29	0.2036	0.2101	0.1972	0.2291	0.1866	0.1894
29.2	0.0029	0.0000	0.0023	0.0074	0.0050	0.0025
30	0.2204	0.2181	0.2277	0.2167	0.2264	0.2146
30.2	0.0546	0.0559	0.0587	0.0591	0.0423	0.0556
31	0.0638	0.0691	0.0610	0.0665	0.0697	0.0480
31.2	0.0882	0.1011	0.0939	0.0591	0.0846	0.0909
32	0.0097	0.0066	0.0094	0.0197	0.0075	0.0076
32.2	0.1125	0.1184	0.0939	0.1133	0.1045	0.1288
33	0.0017	0.0013	0.0000	0.0025	0.0050	0.0000
33.2	0.0428	0.0399	0.0516	0.0443	0.0373	0.0429
34.1	0.0004	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0025
34.2	0.0025	0.0013	0.0047	0.0049	0.0000	0.0025
Ноб	0.846	0.824	0.873	0.823	0.891	0.833
Нехр	0.853	0.852	0.854	0.852	0.849	0.854
PM	0.040	0.040	0.046	0.041	0.048	0.042
PD	0.960	0.960	0.954	0.959	0.952	0.958
PIC	0.853	0.852	0.854	0.852	0.849	0.854
PE	0.686	0.645	0.741	0.642	0.776	0.662

Таблиця 8

Частоти алелів локусу D18S51

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
8	0.0004	0.0013	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
10	0.0046	0.0000	0.0071	0.0050	0.0127	0.0025
11	0.0156	0.0132	0.0142	0.0249	0.0152	0.0124
12	0.0955	0.0926	0.1156	0.1045	0.0888	0.0771
13	0.1026	0.0913	0.1014	0.1119	0.0964	0.1219
14	0.1522	0.1799	0.1368	0.1318	0.1523	0.1368
15	0.1581	0.1601	0.1533	0.1617	0.1777	0.1368
16	0.1754	0.1772	0.1769	0.1766	0.1701	0.1741
17	0.1312	0.1111	0.1533	0.1294	0.1472	0.1318
18	0.0828	0.0807	0.0731	0.0896	0.0787	0.0945
19	0.0395	0.0450	0.0259	0.0323	0.0355	0.0547
20	0.0227	0.0278	0.0189	0.0174	0.0178	0.0274
21	0.0093	0.0066	0.0118	0.0100	0.0076	0.0124
22	0.0076	0.0119	0.0071	0.0025	0.0000	0.0124
23	0.0017	0.0013	0.0047	0.0025	0.0000	0.0000
25	0.0008	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0050
Ноб	0.876	0.862	0.910	0.871	0.838	0.905
Нехр	0.875	0.872	0.873	0.875	0.869	0.881
PM	0.029	0.030	0.035	0.033	0.035	0.031
PD	0.971	0.970	0.965	0.967	0.965	0.969
PIC	0.875	0.872	0.873	0.875	0.869	0.881
PE	0.746	0.720	0.817	0.736	0.671	0.807

Таблиця 9

Частоти алелів локусу D2S441

Алець	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
8	0.0004	0.0000	0.0000	0.0000	0.0025	0.0000
9	0.0021	0.0040	0.0024	0.0000	0.0025	0.0000
9.1	0.0004	0.0013	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
10	0.2338	0.2340	0.2356	0.2302	0.2538	0.2150
11	0.3122	0.3088	0.3173	0.3243	0.3325	0.2798
11.3	0.0558	0.0468	0.0553	0.0644	0.0736	0.0466
12	0.0324	0.0414	0.0216	0.0223	0.0254	0.0440
12.3	0.0013	0.0013	0.0024	0.0000	0.0025	0.0000
13	0.0298	0.0374	0.0361	0.0223	0.0228	0.0233
13.3	0.0004	0.0013	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
14	0.2900	0.2767	0.2861	0.2995	0.2614	0.3394
15	0.0383	0.0441	0.0385	0.0322	0.0228	0.0492
16	0.0030	0.0027	0.0048	0.0050	0.0000	0.0026
Ноб	0.767	0.765	0.788	0.797	0.792	0.689
Нехр	0.757	0.766	0.756	0.746	0.750	0.753
PM	0.100	0.095	0.104	0.117	0.113	0.095
PD	0.900	0.905	0.896	0.883	0.887	0.905
PIС	0.757	0.766	0.756	0.746	0.750	0.753
PE	0.539	0.535	0.578	0.594	0.584	0.412

Таблиця 10

Частоти алелів локусу TH01

Алець	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
6	0.2180	0.2032	0.2028	0.2350	0.2264	0.2362
7	0.1408	0.1270	0.1509	0.1700	0.1169	0.1508
8	0.1088	0.1110	0.0920	0.1225	0.1070	0.1106
9	0.2150	0.2273	0.2382	0.1950	0.2289	0.1734
9.3	0.3065	0.3195	0.2995	0.2700	0.3134	0.3191
10	0.0105	0.0107	0.0165	0.0075	0.0075	0.0101
10.3	0.0004	0.0013	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
Ноб	0.775	0.773	0.745	0.775	0.796	0.789
Нехр	0.781	0.776	0.781	0.790	0.773	0.777
PM	0.084	0.087	0.083	0.080	0.096	0.087
PD	0.916	0.913	0.917	0.920	0.904	0.913
PIС	0.781	0.776	0.781	0.790	0.773	0.777
PE	0.553	0.549	0.502	0.553	0.592	0.579

Таблиця 11

Частоти алелів локусу D19S433

Алець	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
6.2	0.0005	0.0000	0.0000	0.0000	0.0027	0.0000
10	0.0005	0.0000	0.0000	0.0000	0.0027	0.0000
11	0.0020	0.0020	0.0000	0.0000	0.0080	0.0000
12	0.0768	0.0729	0.0753	0.0686	0.0691	0.0994
12.2	0.0010	0.0000	0.0000	0.0057	0.0000	0.0000
13	0.2103	0.2045	0.2151	0.2314	0.2154	0.1878
13.2	0.0189	0.0121	0.0242	0.0200	0.0186	0.0221
14	0.3680	0.3623	0.3737	0.3629	0.3750	0.3674
14.2	0.0235	0.0182	0.0242	0.0371	0.0160	0.0249
15	0.1679	0.1903	0.1694	0.1571	0.1489	0.1657
15.2	0.0409	0.0385	0.0242	0.0314	0.0612	0.0497
16	0.0512	0.0506	0.0618	0.0543	0.0426	0.0470
16.2	0.0292	0.0425	0.0215	0.0200	0.0293	0.0276
17	0.0036	0.0020	0.0054	0.0057	0.0027	0.0028
17.2	0.0036	0.0020	0.0000	0.0057	0.0080	0.0028
18	0.0005	0.0000	0.0027	0.0000	0.0000	0.0000
18.2	0.0015	0.0020	0.0027	0.0000	0.0000	0.0028
Ноб	0.777	0.765	0.774	0.766	0.803	0.779
Нехр	0.780	0.779	0.774	0.779	0.779	0.786
PM	0.075	0.079	0.079	0.080	0.074	0.076
PD	0.925	0.921	0.921	0.920	0.926	0.924
PIС	0.780	0.779	0.774	0.779	0.779	0.786
PE	0.557	0.536	0.552	0.537	0.605	0.561

Таблиця 12

Частоти алелів локусу FGA

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
16	0.0008	0.0026	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
17	0.0013	0.0000	0.0024	0.0025	0.0000	0.0025
18	0.0122	0.0119	0.0166	0.0075	0.0101	0.0149
19	0.0803	0.0794	0.0806	0.0995	0.0678	0.0746
20	0.1387	0.1270	0.1232	0.1517	0.1382	0.1642
20.2	0.0017	0.0013	0.0000	0.0000	0.0000	0.0075
21	0.1861	0.2050	0.1777	0.1493	0.1985	0.1841
21.2	0.0034	0.0026	0.0000	0.0050	0.0050	0.0050
22	0.2092	0.2169	0.2085	0.2214	0.2010	0.1915
22.2	0.0067	0.0093	0.0047	0.0025	0.0075	0.0075
23	0.1218	0.1151	0.1209	0.1119	0.1583	0.1095
23.2	0.0063	0.0053	0.0071	0.0050	0.0075	0.0075
24	0.1206	0.1190	0.1469	0.1368	0.0729	0.1269
24.2	0.0013	0.0013	0.0000	0.0050	0.0000	0.0000
25	0.0752	0.0714	0.0664	0.0796	0.0930	0.0697
25.2	0.0021	0.0026	0.0024	0.0000	0.0050	0.0000
26	0.0273	0.0251	0.0379	0.0149	0.0276	0.0323
27	0.0046	0.0040	0.0024	0.0075	0.0075	0.0025
28	0.0004	0.0000	0.0024	0.0000	0.0000	0.0000
Hob	0.866	0.841	0.858	0.886	0.905	0.866
Hexp	0.860	0.855	0.861	0.858	0.856	0.862
PM	0.036	0.039	0.040	0.042	0.043	0.038
PD	0.964	0.961	0.960	0.958	0.957	0.962
PIC	0.860	0.855	0.861	0.858	0.856	0.862
PE	0.727	0.678	0.710	0.766	0.805	0.726

Таблиця 13

Частоти алелів локусу D22S1045

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
10	0.0004	0.0013	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
11	0.1403	0.1398	0.1238	0.1500	0.1350	0.1542
12	0.0232	0.0255	0.0143	0.0200	0.0275	0.0274
13	0.0008	0.0000	0.0000	0.0050	0.0000	0.0000
14	0.0427	0.0565	0.0476	0.0400	0.0275	0.0299
15	0.3449	0.3495	0.3143	0.3750	0.3225	0.3607
16	0.3402	0.3280	0.3762	0.3100	0.3800	0.3159
17	0.0904	0.0860	0.1071	0.0850	0.0900	0.0871
18	0.0110	0.0081	0.0071	0.0150	0.0100	0.0174
19	0.0051	0.0054	0.0071	0.0000	0.0050	0.0075
20	0.0008	0.0000	0.0024	0.0000	0.0025	0.0000
Hob	0.724	0.731	0.695	0.715	0.720	0.751
Hexp	0.735	0.739	0.730	0.731	0.724	0.737
PM	0.109	0.108	0.114	0.111	0.114	0.114
PD	0.891	0.892	0.886	0.889	0.886	0.886
PIC	0.735	0.739	0.730	0.731	0.724	0.737
PE	0.466	0.478	0.421	0.452	0.460	0.512

Таблиця 14

Частоти алелів локусу D5S1818

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
7	0.0046	0.0066	0.0024	0.0074	0.0025	0.0025
8	0.0013	0.0013	0.0024	0.0000	0.0000	0.0025
9	0.0561	0.0582	0.0495	0.0545	0.0498	0.0672
10	0.0787	0.0899	0.0778	0.0693	0.0796	0.0672
11	0.3338	0.3466	0.3373	0.3317	0.3184	0.3234
12	0.3455	0.3280	0.3420	0.3564	0.3507	0.3657
13	0.1683	0.1574	0.1722	0.1757	0.1841	0.1617
14	0.0101	0.0119	0.0094	0.0050	0.0149	0.0075
15	0.0008	0.0000	0.0024	0.0000	0.0000	0.0025
16	0.0004	0.0000	0.0024	0.0000	0.0000	0.0000
17	0.0004	0.0000	0.0024	0.0000	0.0000	0.0000
Ноб	0.752	0.751	0.788	0.718	0.761	0.741
Нехр	0.731	0.736	0.731	0.724	0.733	0.726
PM	0.124	0.115	0.136	0.128	0.128	0.137
PD	0.876	0.885	0.864	0.872	0.872	0.863
PIC	0.731	0.736	0.731	0.724	0.733	0.726
PE	0.513	0.512	0.576	0.456	0.529	0.495

Таблиця 15

Частоти алелів локусу D13S317

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
8	0.1377	0.1376	0.1221	0.1601	0.1275	0.1418
9	0.0816	0.0754	0.0775	0.0911	0.0850	0.0846
10	0.0556	0.0463	0.0610	0.0665	0.0600	0.0522
11	0.3561	0.3545	0.3685	0.3276	0.3750	0.3557
12	0.2448	0.2434	0.2559	0.2266	0.2375	0.2612
13	0.0816	0.1058	0.0610	0.0887	0.0625	0.0697
14	0.0414	0.0370	0.0540	0.0394	0.0500	0.0299
15	0.0013	0.0000	0.0000	0.0000	0.0025	0.0050
Ноб	0.809	0.804	0.798	0.828	0.800	0.821
Нехр	0.776	0.776	0.767	0.794	0.769	0.769
PM	0.086	0.088	0.095	0.076	0.090	0.100
PD	0.914	0.912	0.905	0.924	0.910	0.900
PIC	0.776	0.776	0.767	0.794	0.769	0.769
PE	0.616	0.607	0.596	0.651	0.599	0.638

Таблиця 16

Частоти алелів локусу D7S820

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
7	0.0097	0.0067	0.0188	0.0148	0.0051	0.0050
8	0.1612	0.1604	0.1737	0.1429	0.1827	0.1468
9	0.1376	0.1361	0.1315	0.1281	0.1345	0.1592
10	0.2823	0.2695	0.2700	0.3030	0.3198	0.2612
11	0.2186	0.2453	0.2089	0.2094	0.1777	0.2289
11.2	0.0004	0.0013	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
12	0.1489	0.1361	0.1596	0.1724	0.1269	0.1592
13	0.0388	0.0418	0.0352	0.0271	0.0508	0.0373
14	0.0025	0.0027	0.0023	0.0025	0.0025	0.0025
Ноб	0.823	0.827	0.831	0.833	0.807	0.811
Нехр	0.804	0.803	0.809	0.797	0.796	0.806
PM	0.069	0.071	0.069	0.075	0.076	0.069
PD	0.931	0.929	0.931	0.925	0.924	0.931
PIC	0.804	0.803	0.809	0.797	0.796	0.806
PE	0.642	0.651	0.658	0.661	0.612	0.620

Таблиця 17

Частоти алелів локусу TPOX

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
6	0.0017	0.0027	0.0000	0.0000	0.0025	0.0025
8	0.5589	0.5597	0.5354	0.5427	0.5817	0.5758
9	0.0985	0.1061	0.1061	0.1055	0.0718	0.0960
10	0.0505	0.0570	0.0472	0.0477	0.0495	0.0455
11	0.2635	0.2480	0.2736	0.2789	0.2624	0.2677
12	0.0257	0.0265	0.0354	0.0226	0.0297	0.0126
13	0.0013	0.0000	0.0024	0.0025	0.0025	0.0000
Hob	0.613	0.618	0.632	0.618	0.619	0.571
Hexp	0.605	0.610	0.624	0.614	0.584	0.585
PM	0.211	0.203	0.198	0.217	0.226	0.227
PD	0.789	0.797	0.802	0.783	0.774	0.773
PIС	0.605	0.610	0.624	0.614	0.584	0.585
PE	0.307	0.313	0.331	0.313	0.314	0.257

Таблиця 18

Частоти алелів локусу D53S1656

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
10	0.0008	0.0013	0.0000	0.0000	0.0000	0.0025
11	0.0979	0.1107	0.0711	0.1162	0.0939	0.0879
12	0.1390	0.1333	0.1090	0.1313	0.1574	0.1709
13	0.0636	0.0560	0.0758	0.0657	0.0609	0.0653
14	0.0890	0.0827	0.0924	0.0909	0.1015	0.0829
14.3	0.0008	0.0000	0.0000	0.0025	0.0025	0.0000
15	0.1229	0.0987	0.1611	0.1212	0.1193	0.1332
15.3	0.0530	0.0587	0.0592	0.0455	0.0431	0.0528
16	0.1233	0.1373	0.1303	0.1263	0.1066	0.1030
16.3	0.0445	0.0547	0.0427	0.0303	0.0406	0.0452
17	0.0492	0.0533	0.0498	0.0530	0.0457	0.0402
17.3	0.1352	0.1293	0.1469	0.1414	0.1523	0.1106
18	0.0047	0.0080	0.0000	0.0051	0.0025	0.0050
18.3	0.0602	0.0600	0.0474	0.0530	0.0609	0.0804
19.3	0.0157	0.0147	0.0142	0.0177	0.0127	0.0201
20.3	0.0004	0.0013	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
Hob	0.888	0.904	0.867	0.909	0.863	0.884
Hexp	0.899	0.902	0.894	0.897	0.894	0.898
PM	0.019	0.020	0.023	0.025	0.024	0.022
PD	0.981	0.980	0.977	0.975	0.976	0.978
PIС	0.899	0.902	0.894	0.897	0.894	0.898
PE	0.771	0.804	0.729	0.814	0.721	0.764

Таблиця 19

Частоти алелів локусу D23S1338

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
15	0.0015	0.0000	0.0027	0.0056	0.0000	0.0000
16	0.0409	0.0567	0.0435	0.0198	0.0428	0.0357
17	0.2001	0.2146	0.1739	0.1723	0.2166	0.2170
18	0.0860	0.0749	0.0978	0.0847	0.0989	0.0769
19	0.1218	0.1255	0.1087	0.1469	0.1203	0.1071
20	0.1469	0.1336	0.1522	0.2006	0.1364	0.1181
21	0.0368	0.0283	0.0272	0.0311	0.0455	0.0549
22	0.0251	0.0283	0.0190	0.0424	0.0080	0.0275
23	0.1075	0.1194	0.1087	0.0960	0.1016	0.1071
24	0.1003	0.1053	0.1359	0.0621	0.0963	0.0989
25	0.1141	0.1032	0.1114	0.1073	0.1230	0.1291
26	0.0169	0.0081	0.0190	0.0254	0.0107	0.0247
27	0.0020	0.0020	0.0000	0.0056	0.0000	0.0027
Hob	0.866	0.883	0.875	0.836	0.877	0.852
Hexp	0.878	0.874	0.879	0.873	0.871	0.878
PM	0.028	0.033	0.030	0.032	0.034	0.029
PD	0.972	0.967	0.970	0.968	0.966	0.971
PIС	0.878	0.874	0.879	0.873	0.871	0.878
PE	0.726	0.760	0.745	0.668	0.749	0.698

Частоти алелів локусу SE33

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
9	0.0005	0.0018	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
11	0.0005	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0028
11.2	0.0005	0.0000	0.0000	0.0000	0.0028	0.0000
12	0.0020	0.0018	0.0027	0.0000	0.0056	0.0000
13	0.0141	0.0158	0.0215	0.0123	0.0111	0.0084
13.2	0.0030	0.0018	0.0027	0.0031	0.0056	0.0028
14	0.0312	0.0404	0.0296	0.0245	0.0306	0.0251
14.2	0.0020	0.0035	0.0054	0.0000	0.0000	0.0000
15	0.0373	0.0246	0.0591	0.0399	0.0333	0.0363
15.2	0.0010	0.0035	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
16	0.0463	0.0421	0.0349	0.0583	0.0389	0.0615
17	0.0730	0.0684	0.0699	0.0828	0.0778	0.0698
18	0.0599	0.0526	0.0780	0.0583	0.0611	0.0531
19	0.0665	0.0614	0.0591	0.0706	0.0639	0.0810
19.2	0.0030	0.0035	0.0000	0.0061	0.0000	0.0056
20	0.0519	0.0561	0.0511	0.0552	0.0500	0.0447
20.2	0.0086	0.0035	0.0188	0.0061	0.0083	0.0084
21	0.0166	0.0175	0.0161	0.0184	0.0083	0.0223
21.2	0.0151	0.0158	0.0054	0.0276	0.0083	0.0196
22	0.0111	0.0105	0.0134	0.0123	0.0111	0.0084
22.2	0.0277	0.0298	0.0323	0.0153	0.0278	0.0307
23	0.0050	0.0018	0.0027	0.0184	0.0000	0.0056
23.2	0.0403	0.0544	0.0215	0.0399	0.0306	0.0475
24	0.0005	0.0018	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
24.2	0.0398	0.0351	0.0565	0.0399	0.0278	0.0419
25.2	0.0418	0.0386	0.0403	0.0399	0.0528	0.0391
26.2	0.0645	0.0737	0.0672	0.0798	0.0500	0.0475
27.2	0.0801	0.0842	0.0806	0.0706	0.0750	0.0866
28	0.0005	0.0000	0.0000	0.0031	0.0000	0.0000
28.2	0.0700	0.0789	0.0618	0.0491	0.0694	0.0838
29.2	0.0634	0.0684	0.0618	0.0613	0.0750	0.0475
30.2	0.0504	0.0439	0.0242	0.0429	0.0833	0.0615
31	0.0005	0.0018	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
31.2	0.0297	0.0316	0.0296	0.0307	0.0306	0.0251
32	0.0010	0.0018	0.0027	0.0000	0.0000	0.0000
32.2	0.0166	0.0105	0.0161	0.0153	0.0306	0.0140
33	0.0050	0.0053	0.0054	0.0000	0.0111	0.0028
33.2	0.0086	0.0070	0.0108	0.0061	0.0139	0.0056
34	0.0025	0.0018	0.0081	0.0000	0.0000	0.0028
34.2	0.0030	0.0018	0.0027	0.0061	0.0028	0.0028
35	0.0020	0.0000	0.0027	0.0031	0.0028	0.0028
35.2	0.0015	0.0000	0.0054	0.0031	0.0000	0.0000
36	0.0005	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0028
36.2	0.0005	0.0018	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
38	0.0005	0.0018	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
Ноб	0.946	0.954	0.946	0.945	0.939	0.939
Нехр	0.949	0.948	0.949	0.949	0.947	0.947
PM	0.006	0.009	0.010	0.011	0.011	0.010
PD	0.994	0.991	0.990	0.989	0.989	0.990
PIC	0.949	0.948	0.949	0.949	0.947	0.947
PE	0.889	0.907	0.890	0.887	0.875	0.875

Таблиця 21

Частоти алелів локусу D12S391

Алель	Україна	Київ	Одеса	Харків	Дніпро	Зах.Укр.
15	0.0284	0.0259	0.0213	0.0690	0.0000	0.0135
16	0.0207	0.0165	0.0213	0.0172	0.0455	0.0270
17	0.1047	0.1108	0.1064	0.1121	0.0758	0.0811
17.3	0.0129	0.0142	0.0213	0.0000	0.0000	0.0270
18	0.2041	0.1887	0.2872	0.2241	0.1667	0.1892
18.3	0.0168	0.0118	0.0213	0.0259	0.0152	0.0270
19	0.1150	0.1132	0.1064	0.1121	0.1515	0.1081
19.3	0.0065	0.0047	0.0106	0.0086	0.0000	0.0135
20	0.1085	0.1203	0.0957	0.0862	0.1061	0.0946
21	0.1253	0.1274	0.0957	0.1121	0.1515	0.1486
21.3	0.0013	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0135
22	0.1214	0.1321	0.0745	0.1034	0.1364	0.1351
23	0.0762	0.0778	0.0851	0.0690	0.0909	0.0541
24	0.0375	0.0354	0.0319	0.0517	0.0303	0.0405
25	0.0168	0.0212	0.0106	0.0086	0.0000	0.0270
26	0.0039	0.0000	0.0106	0.0000	0.0303	0.0000
Hob	0.873	0.873	0.872	0.948	0.788	0.838
Hexp	0.883	0.882	0.861	0.881	0.878	0.889
PM	0.027	0.027	0.050	0.046	0.052	0.040
PD	0.973	0.973	0.950	0.954	0.948	0.960
PIС	0.883	0.882	0.861	0.881	0.878	0.889
PE	0.741	0.740	0.739	0.895	0.577	0.671

Для всіх локусів у всіх популяціях жодних відхилень від рівноваги Харді-Вайнберга не було знайдено. Алель 8 локусу TPOX (0.5589) виявилася найбільш поширеною серед усіх алельних варіантів по усіх локусах для змішаної української популяції. Найвища H_{ob} спостерігається для локуса SE33 (0.946), а найнижча - в локусі TPOX (0.613). Найбільш поліморфним локусом був SE33 (PIC = 0.949): він має 45 алельних варіантів, які зустрічаються в українських популяціях. Найменш поліморфним – TPOX (PIC=0.605): він має 7 алелів. Іншими найбільш інформативними локусами були D21S11, D2S1338, D18S51 та FGA (PIC>0.85). PE варіює від 0.307 до 0.889. Значення сукупного дискримінуючого потенціалу (PD) складає >99.999999999999 %.

Порівняльний аналіз змішаної популяції та міст Києва, Одеси, Дніпра, Харкову, Західної України виявив схожий характер розподілу частот алелів. Але, за деякими локусами, частоти алелів значно відрізнялися.

У табл. 21 наведення значення χ^2 по тим алелям, де були знайдені статистично значущі відмінності ($\chi^2 > 3,84$). Наприклад, частоти алеля 15 локуса D3S1358 значно відрізняються між популяціями Одеси та Харкова ($\chi^2=10.917$), а частоти алеля 12 локуса D16S539 – між Дніпром та Західною Україною ($\chi^2=13.408$).

Це свідчить про значні відмінності у генетичній структурі різних популяцій населення України, що потребує подальших досліджень.

Таблиця 22

Обрані алелі STR-локусів, що мають значні відмінності між популяціями різних міст

Локус	Алель	Частота 1		Частота 2		χ^2
D3S1358	15	Одеса	0,2901	Харків	0,2094	10,917
vWA	17	Дніпро	0,3267	Зах. Укр.	0,2500	8,299
D16S539	12	Дніпро	0,4005	Зах. Укр.	0,2960	13,408
D8S1179	14	Київ	0,2288	Дніпро	0,1667	8,193
D2S441	14	Дніпро	0,2614	Зах. Укр.	0,3394	6,828
TH01	9	Одеса	0,2382	Зах. Укр.	0,1734	8,106
FGA	24	Одеса	0,1469	Дніпро	0,0729	19,953
D7S820	11	Київ	0,2453	Дніпро	0,1777	9,023
SE33	30.2	Одеса	0,0242	Дніпро	0,0833	20,350
D1S1656	15	Київ	0,0987	Одеса	0,1611	9,603
D10S1248	14	Київ	0,3032	Зах. Укр.	0,3819	7,902

Примітка: $p < 0,05$ при $\chi^2 > 3,84$; $p < 0,01$ при $\chi^2 > 6,63$; $p < 0,001$ при $\chi^2 > 10,83$

6. Обговорення результатів дослідження

В роботі були отримані частоти 21 STR-локусу в популяції України. Раніше в Україні були опубліковані дані тільки по частотам 15 STR-локусів. Вперше в Україні був проаналізований локус SE33, що виявився найбільш поліморфним (PIC=0,949). Порівняно з найбільшим існуючим дослідженням в Україні [7], структура частот алелей спільних 15 STR-локусів значно не відрізняється: спектр найпоширених алельних варіантів збігається.

Були порівняні частоти між популяціями та встановлені статистично значущі відмінності. Для досліджень рекомендовано використовувати саме частоти конкретного регіону.

Отримані частоти можуть бути використані генетичними лабораторіями для підвищення вірогідності статистичних розрахунків на спорідненість, особливо це важно в складних випадках: батьківство без участі матері, неспівпадіння одного локусу при ймовірній мутації, спорідненість другого та третього порядку: брати-сестри, бабуся-онуки тощо.

Обмеження дослідження. У цьому дослідженні популяції України надаються частоти 21 STR-локусу, у розрахунках складних випадків спорідненості цієї кількості не завжди достатньо. Для інших

локусів потрібно користатися іншими референтними базами даних.

Перспективи подальших досліджень. В Україні наступні дослідження можуть бути спрямовані в напрямку розширення панелі аутосомних локусів, а також в напрямку долучення до вибірки інших регіонів України.

7. Висновки

1. В роботі були вперше проаналізовані популяційно-статистичні дані, які характеризують генетичну варіабельність за 21 аутосомним криміналістично значущим STR-локусом, вибірка склала 1200 осіб української популяції.

2. Показана висока інформативність дослідженої індивідуалізуючої системи (сукупний PD>99.9999999999 %). Був вперше проаналізований локус SE33, який виявився найбільш поліморфним у всіх досліджених змішаних популяціях України (PIC=0,949).

3. Зафіксовані статистично значущі відмінності за частотами STR-локусів між популяціями, тобто змішана популяція України є неоднорідною, і тому для розрахунків ймовірності спорідненості краще брати частоти конкретного регіону.

Література

- Steffen, C. R., Coble, M. D., Gettings, K. B., Vallone, P. M. (2017). Corrigendum to "U.S. Population Data for 29 Autosomal STR Loci" [Forensic Sci. Int. Genet. 7 (2013) e82–e83]. *Forensic Science International: Genetics*, 31, e36–e40. doi: <http://doi.org/10.1016/j.fsigen.2017.08.011>
- Soltyszewski, I., Spolnicka, M., Kartasinska, E., Konarzewska, M., Pepinski, W., Janica, J. (2006). Genetic variation of STR loci D3S1358, TH01, D21S11, D18S51, Penta E, D5S818, D13S317, D7S820, D16S539, CSF1PO, Penta D, vWA, D8S1179, TPOX and FGA by GenePrint PowerPlex 16 in a Polish population. *Forensic Science International*, 159 (2-3), 241–243. doi: <http://doi.org/10.1016/j.forsciint.2005.05.014>
- Semikhodskii, A., Kozub, N. A., Sozinov, I. A. (2012). Genetic data on 15 STR loci in the Caucasian population of the Russian Federation. *Cytology and Genetics*, 46 (6), 373–378. doi: <http://doi.org/10.3103/s0095452712060102>
- Zhivotovsky, L. A., Veremeichyk, V. M., Kuzub, N. N., Atramentova, L. A., Udina, I. G., Kartel, N. A., Tsybovsky, I. S. (2009). A reference data base on STR allele frequencies in the Belarus population developed from paternity cases. *Forensic Science International: Genetics*, 3 (3), e107–e109. doi: <http://doi.org/10.1016/j.fsigen.2008.10.003>
- Konjhodžić, R., Kubat, M., Škavić, J. (2004). Bosnian population data for the 15 STR loci in the Power Plex 16 kit. *International Journal of Legal Medicine*, 118 (2), 119–121. doi: <http://doi.org/10.1007/s00414-004-0431-x>
- Projić, P., Skaro, V., Samija, I., Pojskić, N., Durmić-Pasić, A., Kovacević, L. et. al. (2007). Allele frequencies for 15 short tandem repeat loci in representative sample of Croatian population. *Croatian Medical Journal*, 48, 473–477. Available at: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/17696301>
- Яворський, Б. І., Кривда, Р. Г. (2013). Дослідження алельного поліморфізму 15 аутосомних мікросателітних локусів, що входять до складу мультиплексної індивідуалізуючої панелі «Ampflstr®Identifiler» («Applied Biosystems», США), у змішаних популяціях мешканців деяких регіонів України. *Буковинський медичний вісник*, 17 (3 (67 (1))), 188–192. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bumv_2013_17_3%281%29_82
- Serga, S. V., Dombrovskiy, I. V., Maistrenko, O. M., Ostapchenko, L. I., Demydov, S. V., Krivda, R. G., Kozeretska, I. A. (2017). Allele frequencies for 15 STR loci in the Ukrainian population. *Forensic Science International: Genetics*, 29, e40–e41. doi: <http://doi.org/10.1016/j.fsigen.2017.05.004>
- Kozeretska, O. I., Maistrenko, O. M., Serga, S. V., Dombrovskiy, I. V., Ostapchenko, L. I., Demydov, S. V., Kozeretska, I. A. (2019). Allele frequencies for 15 forensic STR loci in a population sample from the Kyiv region, Ukraine. *Australian Journal of Forensic Sciences*, 1–6. doi: <http://doi.org/10.1080/00450618.2019.1581255>
- Яворський, Б. І., Кривда, Р. Г., Івашина, О. Х., Войченко, В. В. (2011). Результати популяційних досліджень 15 аутосомних мікросателітних локусів геномної ДНК у змішаній популяції мешканців України. *Український морфологічний альманах*, 9 (2), 124–131. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uhora_2011_9_2_34
- Walsh, P. S., Metzger, D. A. (1991). Higuchi R. Chelex 100 as a medium for simple extraction of DNA for PCR-based typing from forensic material. *Biotechniques*, 10, 506–513. Available at: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/1867860>
- Frequently Asked Questions on CODIS and NDIS (2017). Available at: <https://www.fbi.gov/services/laboratory/biometric-analysis/codis/codis-and-ndis-fact-sheet>

13. GlobalFiler™ Express PCR Amplification Kit User Guide (2016). Available At: https://assets.thermofisher.com/TFS-Assets/LSG/manuals/4477672_GlobalFilerExpress_UG.pdf
14. Nei, M. (1978). Estimation of average heterozygosity and genetic distance from a small number of individuals. *Genetics*, 89, 583–590. Available at: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/17248844>
15. Huston, K. A. (1998). Statistical Analysis of STR Data. GenePrint™.1998. Available at: <https://promega.media/-/media/files/resources/profiles-in-dna/103/statistical-analysis-of-str-data.pdf>.
16. Evett, I. W., Weir, B. S. (1998). *Interpreting DNA Evidence: Statistical Genetics for Forensic Scientists*. Massachusetts: Sinaur Associates Inc. Sunderland, 278.
17. Botstein, D., White, R. L., Skolnick, M., Davis, R. W. (1980). Construction of a genetic linkage map in man using restriction fragment length polymorphisms. *American journal of human genetics*, 32, 314–331. Available at: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1686077/>
18. Kalinowski, S. T. (2006). hw-quickcheck: an easy-to-use computer program for checking genotypes for agreement with Hardy-Weinberg expectations. *Molecular Ecology Notes*, 6 (4), 974–979. doi: <http://doi.org/10.1111/j.1471-8286.2006.01456.x>
19. Greenwood, P. E., Nikulin, M. S. (1996). *A guide to chi-squared testing*. New York: Wiley, 304. Available at: <https://www.wiley.com/en-us/A+Guide+to+Chi+Squared+Testing-p-9780471557791>

Received date 02.05.2019

Accepted date 27.05.2019

Published date 30.06.2019

Савельєва Марина Володимирівна, кафедра загальної та медичної генетики, навчально-науковий центр "Інститут біології та медицини", Київський національний університет імені Тараса Шевченка, вул. Володимирська, 60, м. Київ, Україна 01033, Медико-генетичний центр "Мама Папа", вул. Тарасівська, 2, м. Київ, Україна 01033
E-mail: marynasavelieva@gmail.com

Рушковський Станіслав Ричардович, кандидат біологічних наук, доцент, кафедра загальної та медичної генетики, Навчально-науковий центр "Інститут біології та медицини", Київський національний університет імені Тараса Шевченка, вул. Володимирська, 60, Україна, м. Київ, 01033
E-mail: rushkovsky@univ.kiev.ua